

KURUL KARARI

Başvuru Numarası : 2021 / 782
Toplantı Tarihi/Sayısı : 17.8.2021/157
Karar Numarası : 2021 / 200
Başvuran : S. B. (TC: ..)

Muhatap Kurum/Kişi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuran özetle; 2014 yılında otuz sekiz yaşında jandarma binbaşı rütbesiyle emekli olduğunu, 09.01.2016 tarihli ve 29588 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Yükseköğretim Kanunu İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunda değişiklik yapılarak astsubayların derecelerinin ilerletildiğini ve bu sebeple kendisiyle aynı yaşta emekli olacak astsubayların yaklaşık 1000 TL daha fazla emekli maaşı aldığını, bu durumun yaş ve sağlık temelli ayrımcılık teşkil ettiğini, Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi(CİMER)'ne ve Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Dilekçe Komisyonuna konuyla ilgili başvuru yaptığını, ancak başvurularına ilişkin sonuç alamadığını ve ileri sürdüğü eşitsizliğin düzeltilmediğini, ayrıca üstsubay olan binbaşılardan diğer üstsubaylara sağlanan görev makam temsil tazminatı hakkında mahrum bırakılmasının servet temelli ayrımcılık oluşturduğunu iddia etmekte ve maruz kaldığını ileri sürdüğü eşitsizliğin giderilmesini talep etmektedir.

II. İLGİLİ MEVZUAT

2. 6701 sayılı Kanun;

Eşitlik İlkesi ve Ayrımcılık Yasası

Madde 3

“(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir.

(2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır.”

Başvurular

Madde 17

“Ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.

(9) İşleme konulamayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.”

3. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik;

Ön İncelemenin Yapılması

Madde 48

“(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, b) Kurumda incelenmekte ve araştırılmakta olan bir başvuruyla sebepleri, konusu ve taraflarının aynı olup olmadığı, c) Kurum tarafından daha önce sonuçlandırılan bir başvuruyla, sebepleri, konusu ve taraflarının

aynı olup olmadığı, ç) Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarıncaya karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı, d) Kuruma başvurmadan önce Kanuna aykırı olduğu iddia edilen uygulamanın düzeltilmesinin ilgili taraftan talep edilip edilmediği, e) Belli bir konuyu içerip içermediği, f) Başvuruda bulunması gereken bilgilerin yer alıp almadığı yönlerinden incelenir.

(2) Başvurucusu birden fazla olan başvurularda, incelenebilirlik koşulları her başvuru yönünden ayrı ele alınır.”

Ön inceleme üzerine verilecek kararlar

Madde 49

“(6) Ön inceleme şartlarının bulunmadığının sonradan anlaşılması hâlinde de incelenemezlik, gerekçeli kabul edilmezlik veya gönderme kararı verilir.”

Gerekçeli kabul edilmezlik kararı

Madde 67

“(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinde kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvuruyla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48 inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvuruyla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.”

III. ÖN İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

4. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

5. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun başvurulara ilişkin görevi 6701 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesinde;“(f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek”; (g) “ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek”; (i) “Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek” şeklinde yer almaktadır.

6. Başvuranın, 38 yaşında jandarma binbaşı rütbesiyle emekli olduğu, kendisiyle aynı yaşta emekli olan astsubayların kendisinden daha fazla emekli maaşı aldığı ve eşitsizliğe maruz kaldığı iddiaları değerlendirildiğinde bahsedilen maaş farkının, 09.01.2016 tarihli ve 29588 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Yükseköğretim Kanunu İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un ilgili maddeleri uyarınca 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunu’nda değişiklikler yapılmasından ve maaş farkının Kanun’dan kaynaklandığı anlaşılmaktadır. Bu sebeple başvuranın eşitsizliğe maruz kalarak daha az emekli maaşı aldığı iddiaları ile bu eşitsizliğin düzeltilmesi talebini içeren başvurusunun yasama yetkisinin kullanılmasına ilişkin bir işlem niteliğinde olduğu ve Kurumun görev alanına girmediği değerlendirilmektedir. Zira ilgili talep 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunu’nda değişiklik gerektirmektedir.

7. Başvuranın binbaşı rütbesiyle emekli olduğunu ve 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunu’nda binbaşı rütbesinin yarbay ve albay rütbeleriyle beraber üstsubaylar arasında sayıldığını belirterek bu rütbelere tanınan görev makam tazminatının üstsubaylar arasında sayıldığı için binbaşı

rütbesine sahip kişilere tanınmamasının eşitsizliğe sebep olduğu iddiaları değerlendirildiğinde, bahsedilen görev makam tazminatının 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunu ile belirlendiği ve söz konusu tazminata hak kazanmanın Kanun'da belirtilen şartlara bağlı olduğu anlaşılmaktadır. Bu sebeple başvuranın eşitsizliğe maruz kalarak görev ve makam tazminatı alması gerektiği iddiaları ile bu eşitsizliğin düzeltilmesi talebini içeren başvurusunun yasama yetkisinin kullanılmasına ilişkin bir işlem olduğu ve Kurumumuzun görev alanına girmediği değerlendirilmektedir. Zira ilgili talep 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunu'nda değişiklik gerektirmektedir.

8. İhlal incelemesi yapılabilmesi için öncelikle başvurunu hakkının bulunup bulunmadığı kapsamında ortaya konması gerekmektedir. Kurumun insan hakları ihlalleri ile ilgili başvuruları inceleme yetkisi bulunmamaktadır. Bu yetki 6328 sayılı Kanun ile Kamu Denetçiliği Kurumuna verilmiştir. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumuna verilen bu görev tanımı BM Paris Prensipleri ile de örtüşmektedir.

9. Başvuran dilekçesi ve ekleri Kurum mevzuatı açısından değerlendirildiğinde; yasama faaliyetlerine ilişkin iddialar olduğu, söz konusu iddiaların yasama yetkisinin kullanılması kapsamında olduğu açıktır. Başvurucunun iddia ve talepleri bu sebeple Kurumun inceleme yetkisi dâhilinde olmadığı anlaşılmıştır.

10. Başvuru dosyası ve ekleri mevzuat ile birlikte değerlendirildiğinde; başvuru konusunun 6701 sayılı Kanun kapsamında kurumun inceleme yetkisi dışında kaldığı, Kanun ve Yönetmelik'in yukarıda anılan maddeleri doğrultusunda başvurunun kabul edilmez olduğu değerlendirilmiştir.

IV. KARAR

Açıklanan mevzuat ve gerekçeler çerçevesinde;

1. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,
  2. Kararın başvurana tebliğine,
  3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yoluna başvurulabileceğine,
- 17.08.2021 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

Prof. Dr. Muharrem KILIÇ
Başkan

Alişan TIRYAKI
II. Başkan

Burhan ERKUŞ
Kurul Üyesi

Dilek ERTÜRK
Kurul Üyesi

Av. Harun MERTOĞLU
Kurul Üyesi

İsmail AYAZ
Kurul Üyesi

Mehmet Emin GENÇ
Kurul Üyesi

Muhammet Ecevit CARTI
Kurul Üyesi

Saffet BALIN
Kurul Üyesi

Ünal SADE
Kurul Üyesi

Zennure BER
Kurul Üyesi